

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4 2. szám. Hirdetések árzasatás szerint vételnek fel.

I. évfolyam.

100. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, szeptember 26.

A KIRÁLYI BESZÉD.

A király tegnap fogadta a delegációt, s oly röviden, amint csak lehetett, összefoglalta előtte, amit ilyenkor külfüggéről és hadügyekről szokás. A diplomáciai nyelv, facon de parler-in: a hármasszövetség szilárd-ságának kiemelésén, minden hatalommal való jó viszonyunk megá-lapításán, az orosz-török béke meg-köthetésére vonatkozó jó kívánságo-son a királyi beszédnek két passzusa emelkedik felül.

Az egyik, amely a Berchtold gróf diplomáciai megpendítése után most a trón magasáról is meglátja a Bal-kán súlyos bonyodalmait s ezek kö-zepelt monarkiank számára egy egész séges kialakulás megsegítését ízi ki feladatul.

A másik az a vigasztalás, hogy az ádozatok után, melyeket az új véde-rőlörvényekben hozott a két állam a monarkia biztosságának: most, ré-g-én, nem következnek újabb képte-len követelések. De hogy ami késik, nem mulik, azt megérezte az a mondat, mely a flottának gazdasági érdekeinket megvédő rendeltetéséről beszél. Ez azt jelenti, hogy tulajdon-képp magunknak kellene kényőög-nünk, hogy építsenek nekünk is meit-ül több dreadnoughtokat, mintül több milliót. Azt hisszük, erre még egy darabig elvárhatunk. Nálunk nin-csen kör, még a szállításoknál legkö-zelebb érdekelt sem, mely olyan flotta örületben szenvedne, mint némely kül földi körök. Tőlünk nagyszási hó-rot volna s amellett részünkről tel-jesen kilátástalan volna legvégsőbb anyagi romlásunk éráni felvenni akar-ni a versenyt a földközi tenger flot-táival.

Ami a külügyi passzusokat illet: nem mondjuk, hogy ezek betű sze-rint vehetően őszinték ne volnának. Való, hogy a hármasszövetség erős-nek bizonyult; való, hogy azért min-den egyéb hatalommal is elég jóban vagyunk, amit az is bizony, hogy a Berchtold gróf megpendítése amai feltékény világban nem találkoztott volna mindentelé annyi (legalább re-lative) annyi előzékenységgel, mint amennyivel találkozott.

Mert kétségtelen, hogy ha hátsó gondolatai volnának vagy leple alatt egyáltalában megbujhatnának ilyen törekvések és remények, akkor nem-csak a hármasszövetség, de talán még a veünk szövetséges Németország és Olaszország sem ismerne a dologban trétát.

Folytonos jogséremlmek.

Irta: Kossuth Ferencz.

Házasabállyértéssel, jogrendtörés-sal jött létre a törvényként szentesi-tett véderőreform. A hadkötelesek tudják, hogy őket szolgálattételre nem rendes törvény kötelezi. Ennek da-cára szolgálnak, mert kényszerűtek rá; és helyesen teszik, mert a szol-gálat megtagadása törvényszegés lenne, amire nem szabad magát ra-gadtatnia senkinek. Tagadhatatlan azonban, hogy aki ismeri a helyzet-et, az tudja, hogy az alap, amelyen ő szolgáln i kénytelen, hiányos; es mint-hogy ugy sem szívesen szolgál ama-gyar ember a császári zászlo alatt német vezényszóra, most még egy súlyos ok van arra, hogy szolgálattát csak kényszerűtlésége tudatában és ér-zetében teljesítse.

Valóban nem így alakulnak a győzni tudó hadseregek!

Kimondhatatlan meggondolatlanság volt éppen a véderőtörvény megál-kotásánál követni el a legnagyobb jogtöréseket, vagyis éppen ott, ahol a legnagyobb skrupulozítással kell mindig vigyázni arra, hogy minden kifogástalan legyen.

Az államszín elkövetése éppen eb-ben a kérdésben nemcsak a magyar parlamentárizmus ellen volt politiká-rún, hanem a hadsereg densé értéke ellen is.

Mintha csak a nemezis vezetné Ti-sza balkezét, (azt a kezét, amelylyel cselekedni szokott), megint a had-ügy terén követték el a legszembet-lőbb erőszakosságokat, amelyek se-gítségével elért eredmény jogilag er-vénytelen, bár tényleg keresztül vi-tetik.

A királyi kéziratokat szabálytalanul hirdették ki és a delegátusokat sza-bálytalanul választották meg.

E tényekből kifolyólag a delegáció szabálytalanul ülészik; a rendes tör-vény kellekeivel ugy sem bíró mun-kapárti határozat végrehajtása szá-mára (mely most mér szentesített ré-sze a tényleges állapotnak) nem ren-desen ülészik, nem rendesen meg-

választott delegátusok fognak költ-ségvetést megállapítani.

Ebből kifolyólag a költségvetés is magán fogja hordani az erőszak kö-vetkezményeinek kitörölhetetlen bé-lyegét.

Kérdem én, okos dolog-e ez? Nem verte-e meg Isten vaksággal azokat, akik parlamenti forradalomra kerget-tek a nemzetnek azt a részét, amely még védelmezni akarja és venni kész a magyar közjogot?

A katonai hatalomnak akartek szol-gálni, hogy az uralkodónak nizeleg-jenek és a nemezis oda vszi őket. hogy a katonai hatalomnak ártnak legtöbbet, mert olyan hadsereget ál-lítanak elő, amelynek törvényes alapja kétes.

Megtették ezt, midőn erre semm-szükség sem volt, mert mikor Tisza vulkánikus kitörése létrejött, éppen akkor egy kis jóakarát tanusításával létre lehetett volna hozni a békét és a véderőreform most rendesen meg alkotott törvényen nyugodhatnák.

A politikában Thiers mondása igaz, mikor azt mondja: «Ez több mint bűn, ez hiba.» Szszvedély hatása alatt szokott cselekedni Tisza ezért követ el annyi hibát. Most is oda juttatta az országot, hogy csak erő-szakkal hozott törvények alkotnának — még olyan ügyekben is, amelyek-ben mindenki egyetért. És most is a féktelen szenvedély köti őt ahhoz az elnöki székhöz, amelyre saját maga, azok után, akik törtétek, mi-kor higadiabban nyilatkozott, nem tartotta már magát alkalmasnak.

Azonban Tisza Istvánnak nem volt elég az erőszakból. Munkája betető-zéséhez még az kellett, hogy a sza-bálytalanul létrehozott véderőtörvény alapján előtrányozott költségvetést, a királyi kézirat szabálytalan kihirde-tése után, szabálytalan módon meg-választott módon állapítsák meg.

Igy legalább teljes teheime a jog-törő siker; de mert Tisza még se-

mond le, talán még van további tennivalója is.

Ami pedig Lukácsot illet, ő a béke olajágával jött és rendőri öklökkel marad; meggondolta, hogy az olajágak elhervadnak, de a rendőr-öklök nem.

A munkapártnak a parlamentáriz-musról fogaima pedig kimerül a többségi akarat érvényesítésében: de azt szem elől téveszti, hogy a többség nem akarhat olyant, ami megfosztja a nemzetet valami létező jogától, mert a jog nem a változó többségé, hanem az örökéletű nemzeté.

Ha illyent akar a többség, akkor a többségi jog megszűnik és reled az ellentállás szent joga, melyet Bro-ugham, a híres angol kancellár «sac-red right of resistance»-nak nevezett, amely jogot gyakorolhatja bárki, aki bírja, legyen az kisebbség vagy nem, sőt legyen már csak egyetlen egy ember, ha a hazafiság ugy kihalna, hogy ez az egy ember lenne a haza-liság «utolsó mohikánja.»

Eszébe sem jut a kisebbségnek, hogy akaratát a kisebbségre diktálja, mert a személyi kérdésben jelszava az, hogy jöjjon bárki a többség so-raiból, aki magát nem tette lenet-telenné. Ami a tárgyi kérdéseket il-leti, ezeknek keretét világosan kije-lő a hazafiság kötelesség, szem előtt tartva a gyakorlati kivételéseket.

De mindez a jövő zenéje, amikor nem lesz már se Tisza, se Lukács, sem sip, sem trombita, sem rendőr-öklök, sem kidobott képviselő

A kereskedelmi és ipar-kamara egy éve.

A kamarai kerület 1911. évi köz-gazdasági viszonyairól.

Most bocsátotta ki a debreczeni kereskedelmi és iparkamara evköny-vét, mely naggyértékű és hasznos munka két főrészből áll: az évkönyv-ből és a tulajdonképpeni jelentési részből.

Az évkönyvi részben ismerteti a kamara múlt évi háztartás: es va-gyonvi viszonyait, könyvtárát, továbbá hivatali és személni viszonyait. Ez-

Emke Kávéház és szálloda (volt Hajnal-mulató)

Petőfi-tér 7. sz. alatt

AMERIKAI BARRAL

kapcsolatosan a mai kor igényeinek megfelelően, nagy kényve-lemmel, igen bájosan teljesen újonnan átalakítva a közel napokban

megnyílik.

után a kamara kerületének ipari és kereskedelmi jellegű nyilvántartási képe következik. Az évkönyvi részben számol be a kamara a különböző hatóságokkal és a többi kamarákkal folytatott érintkezéséről, valamint kereskedelmi, ipari és szociálpolitikai téren végzett munkásságáról és az ipari és kereskedelmi vonatkozású törvényhozás és szabályrendelet alkotás előkészítésében való részvételéről. E részben ismerteti a múlt évben rendezett kiállításokat.

Külön fejezet szól a kamarának a szakoktatás és az iparfejlesztés támogatása érdekében teljesített munkájáról. E célokra a kamara saját költött pénze terhére 12000 koronán felül áldozott. Harminchét ösztöndíjat és közel 100 kitüntető ezüst érmet osztott ki a jeles tanulók között. — Ezenkívül ösztöndíjakat eszközölt ki a keresk. miniszteről is. Háziipari tanfolyamokra a földművelésügyi minisztertől 16000 koronát eszközölt ki. Ezenkívül a kereskedelm. kormány által adományozott jelentékeny állami segítség odaítélésében működött közre. A szakoktatás fejlesztése érdekében pedig számos szaktanfolyamot szervezett és rendezett.

Különösen sokirányú munkásságot fejtett ki a kamara a közlekedési viszonyok javítása, továbbá a posta- és telefon bővelítésére érdekében.

Az évkönyvben közli a kamara a múlt évben hozott iparjogi elvi döntéseket és az általa adott iparjogi véleményeket.

A második részben a kamara kerületi közgazdasági jellemzését nyújtja és részletesen ismerteti az egyes nagyobb vállalatok és azok üzleti eredményeit. Ebben a részben közli a kamara panaszait és javaslatait.

A kerület munkáviszonyainak és a kivándorlásnak ismertetése után a kerület kereskedelmének ismertetése következik üzletáganként. Az elmúlt év általában kedvező volt kereskedelmünkre. Az elmúlt évek kereskedelem ellenes irányzata azonban bár csökkenő erővel, még mindig éreztette a hatását. Különösen nehezedik azonban egyes helyeken kereskedőinkre a tulzsigorú adózás, valamint az egyre növekvő közvetvám. A jelentés részletesen ismerteti a mezőgazdasági terményekkel, hűvelyes növényekkel üzött kereskedelem, továbbá a bors, szesz, tej, állatkereskedelem és az egyéb kereskedelmi ágak múlt évi helyzetét és eredményét.

Részletesen ismerteti a jelentés a kerület ipari és kereskedelmi szakoktatásának intézményeit, adatait és az elért eredményeket.

Az ipar fejezeténél elsősorban az ipari testületek, munkaadó és munkás szervezetek működéséről és a munkásbiztosítás adatairól ad számot a kamara.

Az ipar helyzetét a nyersanyagok drágulása, a munkabérek emelkedése valamint a vasúti teherszállítás díjtételeinek emelése és a gyakori vasúti késedelem és az általános munkáshiány általában nehezítette.

Az egyes iparágak helyzetéről a jelentés részletes kimerítő képet nyújt.

A közlekedésről szóló fejezetben a

kamara a közutak fejlesztésére, a közvetvámügy rendezésére, a vasúti közlekedés megjavítására és a posta és telefon fejlesztésére vonatkozó javaslatait teszi közzé.

A hitelügyről szóló fejezetben az érdekeltség sűrűs kívánságait tolmácsolja a kamara, a kerület pénzügyeinek viszonyait pedig hatalmas táblázatban mutatja be.

Végül a múlt esztendő közgazdasági vonatkozású törvényalkotásait és a jogszolgáltatást ismerteti a jelentés.

Gyilkos merénylet a szerencsi cukorgyárban

Megdöbbentő, véres esemény lármája zavarta fel a szerencsi cukorgyár gépeinek egyhangú kattogását.

Az eset részletei a következők: Spindler Richárd tisztviselő a gyár finomító osztályában teljesített szolgálatot. Miközben a munkára felügyelt, észrevette, hogy a teremben van Tóth János bekecsi illetőségű munkás is, kinek a gyár másik osztályában van dolga. Tóth a finomítóban dolgozó munkások közé keveredett s azokkal tréfált, pajkoskodott s a munkát mindenképpen akadályozta.

Spindler odament hozzá és felszólította, hogy hagyja el a termet és menjen vissza a maga munkatermébe. Tóth kereken megtagadta az engedelmességet, sőt meglehetősen durván válaszolt, mire a tisztviselő villon kapta s az ajtó felé lödítette.

Ebben a pillanatban az elvakuult munkás revolvert rántott s rálőtt. Most Sztrelkó Árpád hivatalnok ugrott oda s megakartá ragadni Tóth kezét, de ez most Sztrelkóra célzott s egyenesen mellbe lőtte, úgy, hogy azonnal a földre bukott.

Ekkor már nagy sereg gyűlt a tett helyére, többen rárohantak Tóthra s az egyik munkafelügyelő hátulról löfögte.

Az első pillanatban mindenki azt hitte, hogy Sztrelkó sebesült meg súlyosabban, talán meg is halt, de csakhamar kiderült, hogy őt igazán csodás véletlen őrizte meg. Az eggyenesen szívének irányított golyót ugyan egy vastag, erős zsebkönyv tartóztatta fel, úgy, hogy ő csak könnyű horzsolást szenvedett s csupán az erős ütéstől szédült el. Sokkal rosszabbul járt Spindler, kinek a golyó lábába fúródott.

A merénylet munkást letartóztatták s egyelőre a szerencsi járásbírószákházban helyezték el. Spindlert behozták az újhegyi Erzsébet kórházba, hol tegnap megoperálták. A golyót eltávolították s állapota már is sokat javult, úgy hogy körülbelül két hét múlva már fel is kelhet.

Árverés a városnál.

Városi földek bérbeadása

Egész sereg városi ingatlan és két kocsmabérletre tartottak árverést tegnap délelőtt tíz órakor a városháza nagytermében. Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnok elnökölte alatt. Az árverési bizottságuk tagjai voltak: dr. Magos György tisztviselő, Publig Ernő és Huszár Gyula számgyakornok.

Az árverés eredménye a következő: Sipos-féle 217 négyszögöl újkerület föld és pince; kivette Szatmáry József évi 60 kor. bérért.

Dohánygyár és gépjárató műhely mellett 15 hold föld; kivette Csáky János vágóhídi igazgató, az eddigi bérlő évi 400 korona bérért.

Postakert mellett 12 hold, 1038 öl; kivette Csengeri Leó évi 900 koronáért.

Köntösgát mellett 8 hold, 500 öl; kivette Rácz Mihály évi 650 korona bérért.

Tócskerti bikatillamas 61 hold és a Füzfacsósház 32 hold és 93 öl; kivette az eddigi bérlő, ifj. Lós Andrásné 7650 korona bérért, míg ellenfele, Nagy Sándor 7600 koronát ígért. Mivel azonban Lós Andrásnak haszonbérletartozása van, csak az esetben kapja meg a bérletet, ha tartozását kifizeti.

Sintértelep mellett 32 hold 1200 öl legelő; kivette Kovács Péter évi 351 korona bérért.

Sámsóni gyakorlóter 441 hold, 26 öl legelő, kivette Polgári József 3500 korona bérért.

Rádi-féle 264 öl lucakerti föld; kivette Nagy Ferenc évi 50 koronáért. Boldogfalvakert mellett 36 hold; kivette Piró Pál 2000 koronáért.

Baromvároskert mellett csapszék; kivette Fürst Ödön évi 2000 koronáért. Az epreskerti csapszékét kivette az eddigi bérlő, Mikulás János évi 499 korona bérért.

A tegnapi árverések írást langhánál még az eddigi haszonbérlet sem volt az érdeklődés, a legtöbb bérletérték meg, csupán a Tócskerti Lékatiillamas kelet felé magasabban áron és ez billentette a város javára a mérleget. Nem akadt árverező a Téglyskert mellett 12 hold 1327 öl földre. Erre újabb árverést fog kitűzni a város.

Bajok egy építkezés körül.

Milyenek a debreczeni építkezések?

Már megint az építkezési hízelekről! Alig szabadult fel a közönség az egyház-téri borzalmas katasztrófa hatása alól, már megint az építkezési könnyelműségek kerülnek felszínre és hozzá még újra egy leendő mozihelyi ségről szól a mese...

Mert nézzük csak, mit jelent a rendőri sajtóiroda:

«A Miklós-utca 3-ik szám alatt épülő mozihelyiség építése ellen a munkásság részéről teljelentés érkezett, melynek alapján az építkezés a mérnöki hivatal által felülvizsgáltatván, megállapítottatott, hogy a fedélszerkezet nem a jóváhagyott terveknek megfelelően épült, összedolgozása hanyag, az alkalmazott anyag nem megfelelő, az épület szomszédjára nagyon rossz és némi kihajlást mutat. Pillanatnyi veszély nincsen, de az alkalmazott fedélszerkezet és a hibás fal meg nem maradhat. Ennélfogva az építkezést a rendőrhatalóság azonnal beszüntette s a felelős építőket a hibás fal és fedélszerkezet eltávolítására kötelezte.»

Eddig a rendőr sajtóiroda. Most az után érezze magát biztonságban a szegény debreczeni, szórakozni vágyó közönség!

SZINHÁZ.

Az első hét műsora.

A színtársulat csütörtökön érkezik Debreczenbe és szombaton kezdi meg előadását. Az első hét műsora a következő:

Szombaton, 28-án, bérletszünetben «Asszonyfaló», operett. Vasárnap, 29-én délután: «Artatlan Zsuzsi», este: «Asszonyfaló», kisbérletben. Hétfőn, 30-án: «Sasfők», verses dráma, A) bérlet. Kedden, október 1-én: «Asszonyfaló», B) bérlet. Szerdán, október 2-án: «Frankfurtiak», újdonság, C) bérlet. Csütörtökön, 3-án: «Asszonyfaló», A) bérlet. Pénteken, 4-én: «Hölgyek öröme», újdonság, B) bérlet. — Szombaton: «Hölgyek öröme», vigjáték, C) bérlet. Vasárnap délután: «Bánk bán», rézárakkal. Este: «Aranylakodalom», énekes színjáték, kisbérletben.

A szombati megnyitó előadásra már csütörtökön délután 3 órából adják ki a jegyeket.

Butorok legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhetők be.

Souterain helyiség

világos, tágas, betonozott

Darabos-utca 7. sz. alatt azonnal kiadó.

HIREK.

Debreczeni képek.

IV.

A villamosról fogok most egy kicsit elmélkedni. A debreczeni, szép sárgára mázolt villamosról...

Amelyhez olyan nagy reményeket fűztünk, s bizony ezek a nagy remények nem igen váltak valóra. Mert kezdjük előlről. Egészen előlről...

A szép sárgára mázolt villamos kocsi ugyanis azzal kezdtek a működésüket, hogy nagy előszeretettel és kedvvel négyakra-főre gázolták el a szerencsétlen, véletlenül eléjük került embereket s ütötték el hol a szekeret, hol a fiakkerosokat.

Talán sehol sem történt az országban annyi villamos elgázolás olyan rövid idő alatt, mint Debreczenben és azt hiszem, nincs is tán egyetlen kocsija sem a villamos vasútnak, amelynek vagy az eleje, vagy az oldala be ne horpadt volna már és ne lett volna a hőse valamelyik szerencsétlenségnek...

Eltekintve ettől, a közlekedés se valamintaszzerű. Mert néha bizony akár egy negyedórát is eláll-dogálhat az ember az esőben, sárban; vagy dideregnet télen a zord hóviharban, míg végre valahára méltóságteljesen megérkezik a váravárt, szép sárgára mázolt villamos kocsi...

Készönöm az ilyen «gyors» villamos közlekedést.

Hiszen az ember akár főkének képzelheti magát, annyira elázik; télen pedig — a zimankós, fagyos télen — akár szoborra fagyhat, míg végre, hosszas türelmi próba után felkerül a «kényelmes» villamos kocsira, hol akárháromszor egymást tapossák, gázolják az emberek, míg egy talpalatnyi helyet kaphatnak, mert annyira zsutolva van. Hát nem lehetne több kocsit — és gyakrabban — járattatni? Talán csak telne az év 480.000 korona tiszta jövedelemből?

A közlekedés iránya sincs valami ügyesen elrendezve. Mert az állomástól befelé a Hunyady-utcán jönnek a kocsik, míg kifelé a Deák Ferenc-utcán.

Már most mennyivel célszerűbb és helyesebb volna, ha éppen fordított irányban történe a közlekedés. Még pedig kifelé a Hunyady-utcán, befelé pedig a Deák Ferenc-utcán keresztül.

Mert ugyebár a vasutól befelé jövő utasok jobban ráérnek, mint a kifelé igyekvők, akik akárháromszor lekésnek a vonatokról emiatt.

S hozzá még az az előnye is megvolna ennek, hogy például a Hávan-utca felől és a Kossuth-utca felől jövő kocsik is elmenet-nének egészen a vasúti nagyállomásig és nem kellene ezekből az irányokból jövő utasoknak hosszú ideig várakozni a nagyderék kocsikra.

Mennyivel gyorsabb és egyszerűbb lenne a közlekedés!...

Ha már megcsináltuk a villamosot, akkor legyen az egy minden tekintetben kifogástalan, gyorsan és akadálytalanul közlekedő villamos, mely díszére válik a városnak, ne pedig egy «kiterőkkel» és egyéb türelmipróvákkal bosszantó, lomha, rozoga instrumentum.

Hiszen csak egy kis jókarat kell hozzá!...

J. J.

Beiratkozás a kereskedelmi esztaktanfolyamba. A Debreczeni Kereskedelmi Tanintézet kereskedelmi, esztaktanfolyamába a szabályszerű beiratások október hó 1—10. napjain eszközölnek a hivatalos órákban: d. e. 11—12 és d. u. 5—6 óra között az igazgatói irodában, Diacz-u. 8. sz., I. emelet, 23. ajtó. Beiratkozók bemutatják születési és anyanyire lehetséges, utolsó iskolai bizonyítványukat. A tandíj egész évre 40, azaz negyven korona, mely egy összegben a beiratkozáskor fizetendő. A tanév október 12-ikén, szombaton este 8 órakor kezdődik. A tanfolyam megkezdését azon figyelemzettel hozzuk az érdekeltek tudomására, hogy ezen tanfolyam látott a nappal elfoglaltaknak megadni mind azon üzleti ismereteket, melyek a kereskedelem- és iparüzésnél annyira szükségesek. A tanfolyam tárgyai: — könyvvezetés, számlán, kereskedelem- és váltóismeret, továbbá üzleti levelezés. Az igazgatóság.

Főiskolai élet. A ref. főiskola theologusainak Hittanszaki Önképző Társasága ma délután tartotta alakuló ülését Csáky Lajos ezidei theologiai idékán elnöklété mellett. Az elnök hivatkozva a társulat szép múltjára, magas szárnyalású beszéddel buzdította az ifjúságot a «semper excelsior» elv követésére, miután elrendelte a szavazást a tisztikar megválasztására. A tisztikar tagjai lettek: Elnök: Bánagy Lajos szénior, alélnök Nánassy Dániel, titkár: Szombathy Imre, pénztáros: Borusz Gyula, főjegyző: Koós Elemér, aljegyző: Imre János theologusok. Azonkívül megválasztott minden évfolyamról két-két választmányi tag.

Az I. sz. közlekedési tagok figyelmébe. Értessétek a f. tagok, hogy a f. hó 25-én kezdő sátoros ünnep alkalmából a Deák Ferenc-utcai I. sz. templomban az istentisztelet a következő időben fog kezdődni: ma, szerdán este egynegyed 6 órakor, holnap, esütőtől d. e. 9 órakor és d. u. 4 s este háromnegyed 6 órakor, pénteken d. e. 9 órakor és d. u. egynegyed 6 órakor. Köznapokon további rendelkezésig reggel egynegyed 7 órakor és este egynegyed 6 órakor.

Az ügyvédi kamara köréből. A debreczeni ügyvédi kamara dr. Gergely Jenő Debreczen, dr. Blum Sámuel Püspökladány, dr. Lukács Ignác Kisvárdán, dr. Moskovitz Menyhért Nyíregyházán, dr. Schemar Ernő Törökszentmiklós székhelyűgel az ügyvédek névjegyzékébe levette.

A lelkesítő intézmények emelése. A lelkesítő intézményeknek korpótlékok útján való emeléséről szóló törvényjavaslat a vajtas- és közoktatásügyi miniszteriumban elkészült és az országgyűlésen a legközelebbi hetekben tárgyalható lesz. A törvényjavaslat a lelkesítő intézmények emelését a korpótlékok rendszerére tekintettel és a korpótlékok engedélyez. A múlt néven előterjesztett költségvetési törvényjavaslat (XXI. fejezet 49. cím) a lelkesítő intézményeknek korpótlékok útján való kiegészítésére és a kisebb képesítésű lelkesítő intézmények az eddigi mértéken felül való javítására a jövő évre 3,690,267 korona többletet irányoz elő.

A város jövő évi költségvetése. A jövő év költségvetési-irányzatot már tárgyalás alá vette a felügyelő-bizottság, mely délutánonként tart ülést a számvéviségen és tételről-tételre tárgyalja a költségvetést. A felügyelő-bizottság alkalmasint csak a hét végén lesz kész a munkájával és jelentését csak a jövő héten terjeszti a tanács elé. A költségvetés alkalmasint csak október tizediké táján lesz.

Szomorú sorozás. A sorozás, melyek országsszerűen mostanában folynak, élénk viágosságot vetnek a vidékek kulturális viszonyaira. Két helyről is kaptunk értesítést, hogy száz és száz hadköteles ment ki, vagy szöktettek meg Amerikába. Így a szepesfalui járásban lefolyt sorozás igen szomorú eredménnyel végződött. A felhívott kétszázharminchat hadköteles közül csak 218 jelent meg és ebből is csak hetvennégyen váltak alkalmassá katonai szolgálatra. A távollévők nagyrésze Amerikába vándorolt. Míg a másik esetet Ungvárról következőképpen jelentik: Rozsina László, a szerednyei csendőrsz. parancsnoka Forró Mihály csendőrmesterrel nagyaránnyal kivándorlási ügynökségnek jöttek a nyomára. A nyomozás során letartóztatták Markovics Judo nagygejőci, Markovics Adolf nagylazai, Gulics András bercsényifalvai, Markovics Sámuel horlyói, Lebovics Jankel ungszereszi, Lopuch János szerednyei és Weiss Lipót mélykúti lakosokat, akik összejárva eddig közel száz hadkötelest szöktettek Amerikába. A letartóztatott kivándorlási hiénákat átadták a beregszászi kir. törvényszéknek.

Közdelem Lengyelország függetlenségéért. A lengyel haladó-párt vezérterfiai nemrég Zakopaneban, ebben a Tátra tövében tekvő galicjai városban konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy Lengyelország függetlenségének kivívására erőszakos propagandát indítanak. Mint most Varsóból jelentik, a rendőrség valamennyi pártbernél, kik ezen a konferencián résztvettek, azok visszaérkezése után házkutatást tartott és dr. Ridiviloviczot, aki az egész akciót szervezte, valamint a lengyel haladó-párt még husz más tagját, a kik a zakopanei határozathoz hozzájárultak, letartóztatta.

Gyorsvonat a falalba. Karcagról jelentik nekünk: Toronyos Sándor rancsikéi gazdasági menegasszonyához utazott Szolnokra a gyorsvonattal. A karcagi állomáshoz közeledve kinyitotta a kocsi ajtaját és mikor a vonat a váltón áthaladva eggett zörkent, kiesett a kocsi. A vonat kerekei mindkét lábát eltörték és fejét szétroncsolták. Holttestét reggel találta meg a szolgálatot tevő vasúti tisztviselő a sínek között. Kiletét a zsebében levő iratokból állapították meg. A vonat kerekei a pénztárcájában volt 300 korona papírpénzt is darabokra lépte.

Nagy tűz a mezőhegyesi ménesbirtokon. Hatalmas tűzvész pusztított a mezőhegyesi kincstár aradalom egyik majorjában. Ismeretlen okból kigyulladt s legett egy hatalmas takarmányszérű, a melyben több mint 2400 métermázsza takarmány volt. A tűz elhamvasztotta a pajtát s a benne levő lucinat. A kör 20.000 korona, amely összeg azonban biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezésének megállapítása végett a csendőrség nyomozást indított.

Vitális. A Sárret népének emlékezetében hősi alak lett az elvetemült Vitális Imréről, akit két év előtt heteken keresztül hajszoltak egész csendőrcsapatok és végre úgy lett vége az utolsó haramiának, hogy a csendőrség tűzvonalában agyonlőtte magát. Ma volt Vitális halálának évfordulója. Berettyószentmartonban nagy érdeklődéssel várták, vajjon az egykor retteggett naramia özvegye elzárandokol-e férje sírjához? Vitális Eszter azonban még a gyermekeit se engedte a temetőbe. Csendes szomorúsággal éli özvegyi napjait az új házban, amelyet már férje halála óta építtetett. Meggyilkolt édesanyja után elég tekintélyes vagyont örökölt és számos kérése is akad. A két év alatt Vitálisné azonban nem akart újól férjhez menni. A talabefiek haragsznak is rá és helyette tegnap, mintegy az 6. bosszantására, virágokkal borították el Vitális Imre fekete fejfával jelzett sírját.

SPORT.

Concours Hippique Debreczenben.

A «Debreczeni Lovaregylet» és a «Debreczeni Urkocsisegylet» 1. évi Október 25. és 26-án Concours Hippique-t rendez, melynek terveze-te a következő:

Első nap, október 25-én, pénteken, az ügélő-versenypályán. Kezdeté d. e. 12 órakor.

I. Hunter Show. (Hátas lovak bemutatása.) Díj: 1000 kor. (500, 300, 200) és tiszteletdíj az I., II., III. és IV-iknek.) Bárki tulajdonában levő 4 és id. lovak részére. Urak által lovagolandó.

II. Hintős fogatok díjazása. (Kettős, négyes és több fogat.) Kocsis által hajlandó. Tiszteletdíj az I., II., III. fogat tulajdonosának.

III. Díjugratás. (Első csoport.) Díj: 4000 korona. (1000, 800, 600, 500, 400, 300, 200, 100 és tiszteletdíjak.) Bárki tulajdonában levő 4 é. és id. lovak részére. Urak által lovagolandó.

IV. Hunter Show. (Urhölgyek részére.) Tiszteletdíj az I., II., III. és IV. lovasnőjének. Bárki tulajdonában levő 4 é. és id. lovak részére. Urhölgyek által lovagolandó.

V. Jukker fogatok díjazása Tiszteletdíj az I., II. és III. fogat tulajdonosának. Urak által hajlandó.

VI. Díjugratás. (Második csoport.) (Lásd III. sz.)

VII. Urhölgyek által hajtott fogatok díjazása. Tiszteletdíj az I., II., III. és IV. fogat hajtójának. Urhölgyek által hajta.

Második nap, október 26-án, szombaton az ügélő-versenypályán. Kezdeté d. e. 10 órakor.

VIII. Távhajtás 1500 kor. (1000, 300, 200 kor. és tiszteletdíj.) 4 é. és idősebb beföldi lovaknak.

Délután 2 órakor a főversenypályán. IX. Drag hunt Steeple-Chase. Vaddászverseny. Tiszteletdíj az I., II., III. és IV-iknek. A Master után 100 lépéssel lovagolandó. Oly lovak részére, melyek a Concours hippique valamelyik számában nevezve lettek, vagy az 1911. és 1912-ik évben legalább háromszor valamely beföldi falca vagy vonszalék falca után vaddásztak, mely körülmény az illető falcanagy által írásban igazolandó.

A szerkesztésért felelős Voitá György.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró-hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, aszalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fanel takarók, férfi és női felőtök, kész férfi, fiu öltönyre vagy öltör, lép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

ŐSZI BARACKOT beözésre, postakosaraként 5 — korona, csemege-szőlőt 3-50, lekvárszilvái, császárköret, ugorkát, paprikát, paradicsomot 2-40, mázánként 16 — kor. Szabó, Csongrádról.

Schampán ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszáig át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér róza» jeligére.

Kisobb különbejáratu butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnát.

BUTOROKAT konyhateendőzéseket raktáron tarti Balint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerzethetők be Gasparik Ádám órás és ékszerésznél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközöltenek.

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcafrontal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

Lépcsőházi különbejáratu utcza butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Tisztviselőnek ajánkozik egy többnyelvű beszélő ur-asszony. Irodai teendőkből és gépirásban járta. Cím a kiadóban.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös-utca 64.

Azonnal belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefekötő munkésnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefekötő mester, Zilah. Szállágmegye.

Gutmann Testvérek
kőszémbányái
Budapest, V., Béla-utca 6. sz m.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószén szoba- és konyhafűtésre. **Ostrau-dobr u.** darab-, kocka-, dió- és aknaszén gép- és kazántűtési célokra.

Ostrau mosott finom és durvaszerű kovácszén.

Drenkovi s ön ipari célokra, saját gőzöszünkkel szállítva.

Ostrau-dombrau pírshén öntöde és szivógáz célokra

Ostraui kőszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király”-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos **brikett**, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Allandóan

mellékkereseként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével **Budapest, 55 ös postahivatalba „Universium”** jeligére beküldi. — Nem ügynőkség.

Amerikai Parti Aruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzálogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árakat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek,

- Finom zefir férfi ingek K 2.50-től
- Finom fehér " " " " 2.— "
- Férfi gallérok " " " " —.18 "
- " sapkák " " " " —.50 "
- Fiú és leány szalmakalapok " —.30 "
- Finom női batist és zefir blousok " " " " 2.— "
- Finom női selyem blousok " 3.— "
- Férfi nadrágtartók " " " " —.50 "
- Kész pongyviák minden kivitelben " " " " 4.30 "
- 2 méter szerb vászon " " " " —.22 "

Selyem sálak minden elfogadható áráért.

Tisztelettel Löwenheim Albert.

Ideggyenge

férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszakeresésére legmegbízhatóbbak az

evaion-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. próbadozoz K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Falgár Gyula gyógyszerészár

Pocsoly, II. Frigyes főherceg-ut 20

Horowitz Zsigmond modern nyomdája

Alapított 1901-ben. **DEBRECZEN, Darabos-utca 7.** Alapított 1901-ben.

Telefon
412.

Villamos üzemre berendezett nyomdájában készít: mindennemű irodalmi művet, folyóiratot, kereskedelmi és ügyvédi nyomtatványt, üzleti könyvet, névjegyet, esketési, eljegyzési, gyűlési és bál meghívót, röplapot, feltűnő falragaszt, üzleti körlevelet, árjegyzéket, részvényt, gyászjelentést, ugyszintén bármilyen könyvnyomdai munkát szolid árban, gyorsan s a legmodernebb kivitelben.

Olvassa az
„UJ DEBRECZEN”
független politikai napilapot.

AZ „UJ DEBRECZEN”

független politikai napilap kiadóhivatala.

Nyomatott Horowitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen, Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.